

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

INGEKOMEN 22 DEC. 2017

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

Mevr. S. Maarschall
BEL/IOT

Telefoonnummer +31235143243
maarschalls@noord-holland.nl

1 | 6

Betreft: Concept Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

Verzenddatum

22 DEC. 2017

Geachte leden,

Kenmerk

Hierbij verzoeken wij u de Concept Leidraad Landschap en Cultuurhistorie op de B-agenda van de commissie van 29 januari 2018 te plaatsen.

Uw kenmerk

De reden hiervoor is

De vaststelling van de concept Leidraad Landschap en Cultuurhistorie in onze vergadering van 19 december 2017 en ons voornemen deze in februari 2018 definitief vast te stellen.

Concreet wordt aan de commissie gevraagd

De commissie wordt gevraagd om de concept Leidraad Landschap en Cultuurhistorie te bespreken en ons eventuele suggesties te doen met betrekking tot de inhoud ervan.

Om deze vraag te kunnen beantwoorden is de volgende informatie van belang

Datum en inhoud GS besluit

19 december 2017,

1. De concept Leidraad Landschap en Cultuurhistorie vast te stellen;
2. Provinciale Staten te verzoeken de concept Leidraad Landschap en Cultuurhistorie te plaatsen op de b-agenda van betreffende PS-commissies;
3. De gedeputeerde te machtigen voor redactionele aanpassingen.

Eerdere behandeling in commissie of PS

Uw Staten zijn tot nu toe betrokken bij de actualisatie van de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (Leidraad) door toezending van het Plan van aanpak voor de actualisatie van de Leidraad en technische briefings voorafgaande aan de commissie RWW op 22 februari 2016 en op 28 november 2016. Daarnaast heeft u een uitnodiging ontvangen voor de

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

sessies met externe partners tijdens het evenement Overmooi (9-23 september 2016) en de Landschap triënnale op 21 september 2017.

Op grond van welk kader/beleid is dit voorstel gedaan

In de Structuurvisie 2040 is ruimtelijke kwaliteit als een van de hoofdbelangen benoemd. De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (Leidraad) is een van de instrumenten om te kunnen sturen op ruimtelijke kwaliteit en geeft aan welke kernkwaliteiten van landschap en cultuurhistorie van provinciaal belang zijn. De Leidraad is in de Provinciale Ruimtelijke Verordening verankerd in artikel 15. Op 24 november 2015 heeft ons college besloten de huidige Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2010 te actualiseren. Uw Staten zijn hier per brief over geïnformeerd (kenmerk 716409/716426). Conform het Plan van aanpak is in nauwe samenspraak met gemeenten en andere belanghebbenden de nieuwe Leidraad tot stand gekomen.

Effecten voorstel

Nieuwe Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

Voor de totale inhoud van de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie wordt verwezen naar de digitale Leidraad op

<https://LeidraadLC.noord-holland.nl>

Met de vernieuwde Leidraad brengt de provincie een up-to-date versie van de Leidraad 2010 uit. De Leidraad geeft antwoord op de vraag hoe we initiatieven / plannen/ projecten in overeenstemming brengen met de aard en kwaliteiten van het Noord-Hollandse landschap.

De Leidraad geeft daartoe aan de voorkant van het proces concreet, gebruiksvriendelijk, ontwikkelgericht en praktijkgericht richting aan ontwikkelingen en past daarmee in de geest van de Omgevingswet.

De Leidraad is online beschikbaar en stelt in een paar overzichtelijke stappen de informatie beschikbaar. Een gemeente of initiatiefnemer kan, na consultatie van de PRV, direct met de informatie uit de Leidraad aan de slag.

Nieuw ten opzichte van de huidige Leidraad is:

- de gebiedsgerichte indeling in ensembles en structuren;
- de toevoeging van ambities en ontwikkelprincipes;
- landschap en cultuurhistorie zijn meer op elkaar betrokken;
- de toevoeging van een aantal provinciale structuren, zoals de drie kusten, de Nieuwe Hollandse Waterlinie, de stolpenstructuren en (agrarische) erven.

De Leidraad bestaat uit een beleidsdeel en een voorbeeldenbank. Het beleidsdeel van de Leidraad bestaat uit een introductiedeel en een deel met gebiedsgerichte informatie in ensembles en structuren.

De introductie geeft weer hoe praktisch wordt gewerkt met de Leidraad en geeft ook informatie over de waarde van ruimtelijke kwaliteit in de provincie Noord-Holland, de opbouw van de Leidraad en de juridische doorwerking ervan.

In het gebiedsgerichte deel staat de inhoud van de Leidraad: Noord-Holland beschreven in 20 ensembles en 10 provinciale structuren. De ensembles en structuren zijn steeds aan de hand van een vast stramien beschreven:

- context, ontstaansgeschiedenis en dynamiek
- provinciale kernwaarden:
 - landschappelijke karakteristiek
 - openheid en ruimtebeleving
 - ruimtelijke structuren
- ambities en bijbehorende ontwikkelprincipes.

De ambities en de bijbehorende ontwikkelprincipes geven aan op welke manier ruimtelijke ontwikkelingen bij kunnen dragen aan het versterken van deze provinciale kernwaarden.

De ontwikkelprincipes zijn richtinggevend. Daarnaast worden er bij de ontwikkelprincipes ook kansen benoemd, die inspirerend van karakter zijn (gemarkeerd met 'kans').

In de voorbeeldenbank zijn plannen opgenomen die illustreren hoe ontwikkelingen kunnen bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit. Deze voorbeeldenbank wordt de komende maanden verder opgebouwd, mede aan de hand van suggesties van de externe partners. Deze voorbeeldenbank is bedoeld als referentiemateriaal, wordt niet bestuurlijk vastgesteld en kan in de loop van de tijd worden aangevuld met nieuwe voorbeelden. De voorbeeldenbank is daarmee formeel geen onderdeel van de Leidraad.

Doelgroep

De Leidraad is bedoeld voor partijen die werken aan ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied waarvoor een bestemmingsplanwijziging nodig is. Dat zijn bijvoorbeeld gemeenten, hoogheemraadschappen en de provincie. Ook kunnen partijen zoals particuliere initiatiefnemers de Leidraad consulteren.

De Leidraad dient als basis voor de advisering door de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) van de provincie.

Verankering in PRV

De vernieuwde Leidraad wordt, evenals de huidige Leidraad (2010), verankerd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening. Het vernieuwde

artikel 15 is onderdeel van de komende wijzigingsronde van de PRV zoals in ontwerp vastgesteld door ons college op 19 december 2017.

Het in ontwerp gewijzigde artikel 15 is toegespitst op de terminologie zoals gehanteerd in de nieuwe Leidraad. De Leidraad is van toepassing op alle 'nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen' in het landelijk gebied. Daarmee wordt de toepassing breder dan het eerder gehanteerde begrip 'nieuwe stedelijke ontwikkeling'. Deze term dekt beter de lading van de ruimtelijke ingrepen die van invloed zijn op de ruimtelijke kwaliteit. Bij ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied gaat het om bijvoorbeeld nieuwe bebouwing, agrarische bedrijven, natuurontwikkeling, infrastructuur of vormen van energieopwekking.

Voor de doorwerking van de instructieregels zoals opgenomen in artikel 15 is gekozen om aan te sluiten bij de terminologie zoals zal worden gehanteerd in de Omgevingswet. Naar analogie van de Omgevingswet zullen drie typen van doorwerking van instructieregels worden gehanteerd: normstellend ('in acht nemen'), richtinggevend ('rekening houden met') en inspirerend ('betrekken bij'). Het voorstel is de ambities en ontwikkelprincipes uit de Leidraad richtinggevend te maken ('rekening houden met'), hier mag slechts gemotiveerd van worden afgeweken. De Leidraad bevat geen normstellende onderdelen.

De ontwikkelprincipes die als 'kans' gemarkeerd staan, zijn inspirerend ('betrekken bij'). Ditzelfde geldt voor de analyse van de provinciale kernwaarden en ontstaansgeschiedenis.

Relatie met Omgevingsvisie en andere beleidsvorming

Omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie worden de lange termijn ambities en doelen over de ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving benoemd. In de Omgevingsvisie worden de integrale beleidskeuzes gemaakt. De Omgevingsvisie gaat over het **waarom, wat en waar**. De Leidraad gaat over: hoe kan die ruimtelijke ontwikkeling vervolgens het beste gestalte krijgen. De Leidraad vormt een bouwsteen voor de integrale beleidsafwegingen in de provinciale Omgevingsvisie.

Kwaliteitsbeeld NH landschap 2050

Het Kwaliteitsbeeld Noord-Hollands Landschap 2050 onderzoekt het verband tussen de opgaven die op het landschap afkomen (energietransitie, klimaatverandering, verstedelijking, voedselvoorziening) en de waarden en kwaliteiten van het landschap in Noord-Holland. Het geeft antwoord op de vraag: *wat kan/past waar* in het landschap opdat het strookt met de draagkracht, opgaven en kwaliteiten er van. De Leidraad gaat over: *hoe* kan die ruimtelijke ontwikkeling het beste gestalte krijgen. De Leidraad is een instrument

van de PRV en is een geactualiseerde versie van de Leidraad 2010. Het Kwaliteitsbeeld is een advies van de PARK voor de omgevingsvisie en moet nog geagendeerd worden voor GS.

Landbouw

Tegelijkertijd met de actualisatie van de Leidraad zijn nadere regels uitgewerkt voor ruimtelijke kwaliteit op agrarische bouwpercelen. Deze regels hangen samen met het opheffen van het onderscheid tussen gebieden voor grootschalige landbouw en gecombineerde landbouw en gelden voor uitbreiding van bebouwing op agrarische erven. Dit GS-besluit van 4 april 2017, waarover uw Staten zijn geïnformeerd, is verwerkt in de ontwerpwijziging PRV2018.

Deze nadere regels voor ruimtelijke kwaliteit op agrarische erven zijn opgenomen in de structuur '(agrarische) erven' in de Leidraad.

Overig

De Leidraad is afgestemd met de actuele lopende planprocessen zoals het Kustpact en de Gebiedsagenda IJsselmeer.

Op 7 oktober 2017 is in PS gesproken over het Perspectief Groene Hart. Daarbij is bij amendement afgesproken dat het Perspectief waardevolle elementen bevat voor het toekomstige omgevingsbeleid.

De Leidraad draagt bij aan versterking van landschap en identiteit in zowel Groene Hart als MRA. De Leidraad draagt daarmee bij aan de uitwerking van het amendement.

Binnen de samenwerking van de Metropool Regio Amsterdam (MRA) zet de provincie zich samen met gemeenten in voor behoud en versterking van de kwaliteit van het landschap. De Leidraad vormt een belangrijke inhoudelijke bouwsteen voor het denken in MRA-verband over de relatie van het landschap met de ruimtelijke opgaven in de MRA.

Overleg heeft plaatsgevonden met

De nieuwe Leidraad is tot stand gekomen conform Plan van aanpak, waarbij externe consultatie een belangrijk onderdeel is geweest van het proces. In meerdere ronden is gesproken met de huidige en potentiële gebruikers van de Leidraad: publieke partijen als gemeenten, hoogheemraadschappen en Rijkswaterstaat, en daarnaast maatschappelijke organisaties en adviesbureaus hebben meegedacht tijdens bijeenkomsten begin 2016, september 2016 en leverden input tijdens de leesronde in 2017. De voorlopige resultaten zijn gepresenteerd tijdens de Landschapstriënnale op 21 september 2017.

(Burger) participatie

Zie vorige kopje.

Communicatie omtrent besluit

Naar aanleiding van de vaststelling van de concept Leidraad hebben wij een persbericht uitgedaan.

Evaluatie

Er staat geen formele evaluatie van de nieuwe Leidraad gepland. Wel zal bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening aandacht worden besteed aan praktijkervaring met de nieuwe Leidraad.

Financiële aspecten/risico's

Geen

Vervolgprocedure

Vaststelling van de definitieve Leidraad in ons college in februari 2018.
De wijziging van de PRV2018, waarin de Leidraad wordt verankerd, zal volgens planning in april ter definitieve besluitvorming aan uw Staten worden aangeboden.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

 provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

 voorzitter

E. Post

1 Bijlage:

- Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (pdf)